

RDEČI PRAPOR

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrske kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2-25 K, za Ameriko 2-75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštnine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati. Tristopna petit-vrstica 26 vin. za enkrat, 20 vin. za dvakrat; večkrat po dogovoru.

Glasilno jugoslovanske socialne demokracije.

44. številka.

V Ljubljani, v soboto, dne 11. maja 1907.

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne pošiljave, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 8/1.

DELAVCI!

Hribar je kandidat kapitalistov.

Hribar je kandidat stranke, ki delavstvu ni privoščila volilne pravice in mu je tudi sedaj ne privošči.

Hribar je kandidat zemljiških špekulantov in stanovanjskih oderuhov, ki pode delavstvo ven iz mesta.

Kregar je kandidat veleposestniških klerikalcev.

Kregar je kandidat stranke, ki delavcu ne privošči mesa in kruha.

Kregar je kandidat stranke, ki hoče delavstvo zadržati v napredku.

Noben zaveden delavec ne bo volil ne liberalnega, ne klerikalnega delavca! Nihče ne bo pljuval v lastno skledo!

Kandidat delavcev je:
ETBIN KRISTAN!

Volite vsi
ETBINA KRISTANA!

Klerikalizem.

«Nisem klerikalec» — je vzkliknil Kregar na ljubljanskem shodu v dvorani »Uniona«. «Za versko prepričanje ne vprašamo nikogar», je dejal dr. Šušteršič. «Slovenska ljudska stranka ni klerikalna,» je trdil dr. Krek. Tako na Kranjskem.

«Kmečka zveza» na Štajerskem se upira z vso močjo kvalifikaciji, da bi bila klerikalna.

Na Goriskem Fon, Laharnar i. t. d. so vse mogoče, le klerikalni niso. Dr. Rybač v tržaški okolici, Grafenauer na Koroskem — ne marata biti klerikalna.

Strmite, Slovenci! Klerikalizma ni več med nami. Umrli je ob državnoborskih volitvah in brez slovesnosti so ga pokopali. In tako je boj proti klerikalizmu nepotreben...

Počasi.

Ako ni več klerikalne stranke po slovenskih deželah, zakaj potem agitirajo za Šušteršiča in za Povšeta, za Benkoviča in za Laharnarja, za Gostinčarja in za Grafenauerja po cerkvah, na prižnicah in v spovednicah? Zakaj prihajajo molitve za zmago «krščanskih mozi»? Zakaj se vprejajo v agitacijo fajmoštri in kaplani in škofje?

Mnogo naivnosti bi bilo treba, da bi se verjelo volku, da ni volk, in krokarku, da ni krokarkar. Imena so različna, ali vsebina je ena, «Slovenska ljudska stranka» in «Kmečka zveza» i. t. d. imajo indiferentne naslove, ali besede pokrivajo tisti klerikalizem, ki je bil duša nekdanje «katoliško-narodne stranke». Modernizirati se skuša klerikalizem, ali v najmodernejših plaščih in frizurah ostane vedno

klerikalizem. Propaganda omenjenih strank v sedanjem volilnem boju je dokaz.

V svojih oklicih in na shodih govore vsi — izvzemši seveda tiste, ki sploh ne govore ničesar — o soli. To je ena največjih in najstarejših bolečin klerikalizma. V soli hočejo vladati, kakor so vladali v tistih časih, ko so morali učitelji poljubovati roko župnikovi kuharici. Že s sedanjim šolskim zakonom so skrajno nezadovoljni. In vendar uživajo pravice, ki so brez stvarne podlage. Upliv duhovščine na današnjo šolo je velik, zdi se ji pa še premajhen, kajti kler bi rad sam odločeval v soli.

Lahko umevno je to stremljenje. Otrokova duša je navadno kakor nepopisan list. Kar zariše vanjo, ostane v njej. Oblikuje se jo lahko kakor mehak vosek. Predsodki, ki jih vcepis mladim v srce, jo bodo spremljali skozi življenje do smrti in navadno bodo še močnejše nego vse izpoznanje. Te mlade duše hoče dobiti klerikalizem v svojo oblast, da jih pripravira za svoje cilje.

Pač imajo danes duhovniki kot veroučitelji velik upliv na mladino. Vse svoje ure lahko pozabijo, da razlagajo učencem «vero» po svoje. Ali to jim ne zadostuje. Kajti tudi učitelj računstva, naravoslovja i. t. d. ima besedo in s svojim stvarnim naukom lahko podre marsikatero megleno zgradbo, ki jo je bil postavil katehet. Vse realno znanje je škodljivo njegovim naukam in zato ga sovraži. Drugače bi bilo to urejeno, ako bi sme duhovnik povsem sam odločati, kaj se sme učiti v soli in kaj se ne sme! Vse «škodljive» predmete bi tedaj lahko zatrli. Vpeljali bi lahko «katoliško» matematiko, «katoliško» živalstvo in «katoliško» fiziko. In ljudje, ki bi prišli iz takih sol, bi bili prepričani, da je vsaka lastna misel grešna, da je vse, česar ne razumejo, sveta skrivnost, katere ne smejo raziskovati in da morajo le verjeti, — verjeti le to, kar uči in trdi katoliški duhovnik. S pomočjo klerikalne šole bi si lahko vzgojili naraščaj, ki bi se bal vsega, kar ne pride iz duhovnikovih ust, in nad takim ljudstvom si lahko ustanovili vladno, da ni bolj absolutistične na celem svetu.

Od nekdanj je vzbujala šola poželjivost klerikalcev. Tudi sedanji šolski zakon znajo obračati tako, da jim je v prid. Od otrok zahtevajo, naj se udeležujejo duhovnih vaj ravno tako, kakor šolskega pouka, od staršev pa terjajo, naj silijo otroke na tiste vaje. Zamujene maše jim hočejo zapisavati tako, kakor zamujene šolske ure, starše pa hočejo kaznovati, ako ne pride otrok, bodisi ob najhujšem mrazu, v cerkev.

Naša pota se razhajajo popolnoma. Klerikalci hočejo, naj pride šola popolnoma v cerkveno oblast. Mi zahtevamo, naj se šola popolnoma loči od cerkve. Šola ima služiti samo tistemu pouku, ki je lahko enak za vse in ta pouk mora biti popolnoma svoboden, da lahko povsem odgovarja, resnici in pridobitvam znanosti. Enkrat tri je tri za katoličana, kakor za pravoslavnega, za luterana ali za žida. Kako je sestavljena voda in kako se izpremeni v sneg ali v led, določajo zakoni, katerih ne more izpremeniti ne katoličanstvo, ne mohamedanizem. Pouk v realnih predmetih nima ničesar opraviti s konfesionalizmom in zato se ga mora osvoboditi vsega klerikalnega upliva.

Klerikalci pač ugovarjajo, češ, dokažemo s tem sovraštvo, do vere. Kako nesmiselno je to, čutijo

pač sami. V soli morajo biti nevtralna tla; nihče pa ne brani duhovščini, oznanjevati krščanski nauk tam, kjer je pravi prostor za to: V cerkvi in v župnišču. Nihče jim ne brani, vabiti otroke in odrasle na duhovne vaje; samo siliti ne smejo nikogar. Saj itak prisiljena vera ni nič prida.

Klerikalcem je sploh preveč pouka. Neprenehoma zahtevajo skrajšanje šolske dobe in menijo, da se priiznejo s to zahtevo kmetom, češ, naj mu rajši fantje in dekleta delajo na polju, kakor da bi trgali hlače po šolskih klopeh. Ali tudi kmetu se odpirajo oči in tudi on izpoznavi, da se mu v marsikaterem oziru slabo godi, ker ni imel priložnosti, da bi se bil več učil. Tudi kmet privošči svojim sinovom boljše življenje in v ta namen več pouka.

Nazaj silijo klerikalci s šolo, socialisti pa naprej. Med obema strujama je boj nevprosen. Pri volitvah imajo volilci priložnosti, da se izreko tudi glede šole. Kdor hoče šolo za pouk in vedo, ne more glasovati nikjer za klerikalne kandidate; on ne more oddati svojega glasu nikomur, kakor socialni demokraciji.

Proti dvema frontama.

Kakor jutranja megla, ko posije solnce! Razkadi se vse prijateljstvo do delavstva v tistem hipu, ko ne zadostujejo zanj prazne besede, ampak bi ga bilo treba podkrepiti z dejanji. Kdo ni že bil prijatelj delavstva na Slovenskem? Kdo se mu ni prilizoval, mu ni hlinil ljubezni? A glejte! Volitve so, delavstvo se bori, da dobi kosček zastopstva tam, kjer se kuje postave, a vse, vse je proti delavstvu, vse ščuje proti delavstvu, vse se trudi, da bi mu izpulilo iz rok vsako moč, vsako orožje.

Mar mislite, da bode delavstvo obupalo zaradi tega? Slabo ga poznajo gospodje, ki se domišljajo take reči. Nihče ni tako navajen boja, kakor delavec, nihče ne bode v njem vstrajal toliko časa, kakor delavsko ljudstvo. In čim hujsi je boj, tem bolj narašča njegova odbojna moč.

Proti dvema frontama stoji delavstvo pri sedanjih volitvah. Na obe strani mora paziti enako, na obeh so nasprotniki enako nevarni. Naše simpatije iščejo tu in tam. Strašno so užaljeni eni in drugi, da jim nočejo delavci kar meni nič tebi nič prinesiti svoje glasove za poljubno porabo.

Ali čemu se vendar čudite, gospoda liberalne in klerikalne barve?

Socialno-demokratska stranka ima svoj lastni program, ki določa njeno delo. Ako hoče biti stranka, mora iti za svojimi lastnimi cilji in ne more nikoli postati rep kateresibodi druge stranke.

Socialna demokracija je delavska stranka; njena naloga je boj proti kapitalizmu, njen cilj je popolna preosnova človeške družbe. Ona je edina stranka, ki ima tako dalekosežen smoter in s tem je v neizbrisnem nasprotju do vsake druge stranke.

Liberalizem in klerikalizem hoče ohraniti sedanjost družabno obliko, v kateri so eni gospodarji, drugi pa hlapci. Oba služita posredno in neposredno kapitalizmu, vsled česar je stališče socialne demokracije napram obema jasno začetano. Ne z eno, ne z drugo, temveč proti obema!

Sodrugji in somišljeniki, spominjajte se volilnega sklada!

Navidezno so huda nasprotja med liberalci in klerikalci na Slovenskem. V najvažnejši točki pa ni razlike med njima. Bistvo se pokaže to vselej, kadar dobi boj jasne gospodarske oblike. Brezobzirno se združijo takrat klerikalizem z liberalizmom in obratno; vsa nacionalna nasprotja izginejo tedaj in vsa gospodarska reakcija je tedaj združena proti socialni demokraciji.

Mi pa vidimo tudi v politični borbi gospodarke nagibe in nagone, ki jih nasprotniki prikrivajo in zato mora biti naše geslo samo eno: **Boj proti vsemu, kar služi kapitalistični družbi.**

Tržaški volilci, pozor!

Proti našemu čistemu in jasnemu programu in proti našim vzvišenim idealom delujejo meščanskonarodne stranke z lažmi, zasmehovanjem in obrekovanjem. Te stranke, ki se vedno v imenu naroda ponižujejo pred avstrijskimi vladami v svoje egoistične svrhe, pripovedujejo svetu, da smo mi vzdrževalci krivičnega avstrijskega reda. One, ki zanemarjajo ljudske koristi in izkoriščajo narodno kulturo v svoje strankarske svrhe, imenujejo nas narodne sovražnike, čeprav smo dokazali, da znamo ceniti in braniti narodne pravice mnogo bolje, nego one. Te stranke, ki v imenu naroda teptajo in sovražijo pravice proletarijata, se vam predstavljajo sedaj za največje ljudske prijatelje.

Delavci! Ročni in duševni proletarci!

Tistim, ki zasmehujejo vašo bedo s tem, da vam ponujajo ostanke s preobloženih miz bogatašev, tistim, ki dan na dan blatijo čast delavskih slojev, odgovorite tako, kakor zahteva vaš delavski ponos.

Glasujte za kandidate socialno-demokratske stranke!

Vsak volilec najde v svoji legitimaciji, ki jo je prejel z glasovnico vred, kateremu volilnemu okraju pripada in na katerem volišču mu je voliti.

Volišča v prvem volilnem okraju, ki obsega Staro mesto in sv. Jakob so:

V ljudski šoli v Starem mestu;
v gledališču Giuseppe Verdi;
v ljudski šoli v ul. Paolo Veronese;
v podružnici mestne realke pri Sv. Jakobu.

Za ta okraj je naš kandidat

Valentin Pittoni.

Volišča v drugem volilnem okraju, ki obsega Novo mesto, Bariero novo, Greto in Škorkljo, so:

V občinski gimnaziji, ul. del Ginasio št. 1., blizu luteranske cerkve.
v ljudski šoli, ul. Nuova;
v višji mestni realci, ul. Acquedotto;
v ljudski šoli, ul. Giotto.

Za ta okraj je naš kandidat

Rajmund Scabar.

Volišča v tretjem volilnem okraju, kateri obsega Bariero vecchio in Kijadin so:

V ljudski šoli Giuseppe Parini;
v ljudski šoli, ul. della Ferriera.

Za ta okraj je naš kandidat

Silvij Pagnini.

Volišča v četrtem volilnem okraju, ki obsega Sv. Vid in zgornjo Čarobolo so:

V mestni telovadnici, v ul. della Valle;
v c. kr. vojašnici vojne mornarice (Campo Marzio).

Za okraj je naš kandidat

Ivan Oliva.

Volišča v petem volilnem okraju, ki obsega okolico so:

I. sekcija: v ljudski šoli v Škednju;
II. sekcija: v Rocolu, v gostilni «Al Monte bello»;
III. sekcija: v ljudski šoli pri Sv. Ivanu;
IV. sekcija: v ljudski šoli v Rojanu;
V. sekcija: v ljudski šoli na Opčinah;
VI. sekcija: v ljudski šoli v Bazovici;
VIII. sekcija: v ljudski šoli na Proseku.

Za ta okraj je naš kandidat

Anton Jernejčič.

Volilci ljubljanski! Delavci!

Volilni boj v Ljubljani je postal skrajno umazan. Liberalci delajo nasilno, z lažmi; klerikalci potajno. Boj med klerikalci in liberalci je tudi oseben. Socialna demokracija pa hoče potem dostojnega boja doseči uspeh.

Opozorjamo pa cenjene volilce posebno na to, da se liberalci ne bore proti klerikalcem, nego le proti našemu kandidatu sodrugu Etbinu Kristanu in hočejo na vsak način prepričati, da bi prišel v ožjo volitev z županom Hribarjem. V tem smislu agitirajo. Delavci in vsi napredni elementi, zapomnite si to ter pokažite na dan volitve, da niste hlapci klike, ki hoče priti na tak zavraten način do zmage.

Delavci, učitelji, uradniki, mali posestniki, ne izdajajte svojih interesov zaradi slepilnih obljub, o katerih potem ne boste čuli ničesar več šest let, nego volite v Ljubljani soglasno sodruga

Etbina Kristana

pisatelja v Ljubljani.

Le naš program zastopa napredna načela, brezpravne sloje, pravi narodnostni program in stremi po socialnih reformah. Volilci, bodite značajni, neznačajnežem, izdajicam Vaših delavskih interesov pa obrnite hrbet. Če hočete, dosti Vas je, bo Ljubljana 14. maja rdeča.

Domače stvari.

Pošteno lekcijo je dobil liberalni kandidat Hribar, ki sanjari o nekaki slovanski politiki v bodočem državnem zboru. Dal mu jo je mladočeski politik in sedanji minister-krajan dr. Pacak, s čigar znanstvom in prijateljstvom se je Hribar še nedavno bahal. V svojem kandidatskem govoru v Chrudimu je dejal imenovani politik, da o kakem slovanskem bloku v prihodnjem parlamentu ne more biti govora, ker so nacionalni interesi raznih slovanskih narodnosti preraznoytrstni. Poljaki in Čehi so za deželno avtonomijo, Hrvati za hrvatsko državno pravo, Slovenci in pa Rusini pa za narodno avtonomijo. Isto smo povedali Hribarju tudi že mi, no, sedaj bo morda bolj verjel, ko mu je prišel ta pouk od njegovih mojstrov in vzornikov, Mladočehov. Politika je presneto realna stvar; tega temeljnega načela se naj Hribar prej nauči, potem naj se pa zopet oglasi za kandidaturu, — če bi sploh še kdo po njem kdaj vprašal.

Narodno-napredni kandidat Hribar kar noče na dan s svojo naprednostjo. Silno je sicer zgovern, na okrajnih shodih ljubljanskih čenča celo take stvari, ki nimajo s kandidaturu čisto nič opraviti, toda o svojem naprednem prepričanju ne črhne niti besedice. Vemo, zakaj ne! Boji se, da bi si s tem odgnal bolj konservativne elemente v liberalni stranki, ki bi mu takoj prešli h Kregarju, kakor hitro bi se le oddaleč dotaknil vere, cerkve, zakona itd. In takih volilcev v liberalni stranki ni malo! Sicer je pa Hribar star hinavec! To oprezno taktiko: ne zameriti se, praktikuje že od nekaj? In še celo navrže rad kaj vere, če misli, da se bo s tem komu prikupil. Pri neki priliki v dež. zboru mu je Tavčar zabrusil v obraz: mežnar!, ko se je poganjal z gorečnostjo, ki bi bila v čast kakemu Šusteršiču, za razširjenje verouka na realci. — Čudno, da se ban-dera ali neba ni sel nosit v Trnovo! Naprednjaki, res ponosni ste lahko na svojega kandidata!

Zmrznil je na Dovjem dne 9. maja kandidat neodvisnih kmetov za 3. volilni okraj kranjski. Sklical je bil shod volilcev — ne! samo svojih neodvisnih somišljenikov na Dovje. Udeležba ni bila posebno številna. Dobra tretjina je bila socialistov. Ko je neodvisni kandidat svoj govor od-molil, se je soodr. Rabič z Dovjega oglašil za besedo — pa je mu niso dali, češ, da ni somišljenik. Nato je prosil soodr. Dermota, ki se je rudi shoda udeležil, besede in jo je tudi dobil. Odločno je zavračal očitanja, ki jih je neodvisni kandidat naperil proti socialni demokraciji na Slovenskem; zlasti je obračunal z njim zaradi narodnostnega vprašanja. Konstatiral je pa tudi, da fe po njegovih shodih po Gorenjskem smel biti navzoč vsak volilec in ne le socialni demokratje, ter da je smel vsak svobodno govoriti in ne je njegovi somišljeniki. Ker je neodvisni kandidat nato zopet podtikal socialni demokraciji stvari, ki

jih ni zagrešila, mu je odgovarjal zopet soodr. dr. Dermota, ki so mu navzoči volilci glasno pritrdjevali. Ko pa se je naš govornik še tretjič oglašil za besedo, da dokaže, s kakšnimi neresničnimi trditvami je neodvisni kandidat obsul našo stranko, mu je niso več dali — ker se niso upali, ker so se bali slišati resnico! Ko je nato šla kandidatura gospoda Čopa na glasovanje, sta se dvignili zanj — dve roki! Neodvisni kandidat je na lastnem shodu zmrznil . . . — Pred tem shodom se je pa vršil v Mojstrani pri Peričniku shod socialno-demokratskega kandidata sodruga dr. Dermote. Prostori v gostilni so bili polni poslušalcev, ki so z zanimanjem sledili izvajanjem govornika. Po poročilu kandidata so se oglašali razni volilci z interpelacijami in vprašanji — in vsi so dobili takoj zadovoljive in točne odgovore. Shod je trajal nad dve uri in je bil jako živahen. — Na Gorenjskem se je pač položaj tako zasukal, da se bo politični boj izvršil med klerikalno in soc.-demokratsko stranko. Liberalna stranka ali kaka neodvisna stranka se tod nikoli ne uveljavi. Začetek je storjen, delo se bo nadaljevalo, do zmage moramo priti tudi tukaj! . . .

Železniški uradniki ljubljanski so sicer sklenili, da bodo glasovali za Hribarja. Smešno. Tistih par uradnikov, ki so bili na shodu pač ne bodo odločevali o tem, koga bodo volili uradniki splošno. Kandidat železniških uradnikov je sodrug Etbin Kristan.

Slovenski delavci v Trstu in okolici! Ne ozirajte se na laži in obrekovanja, s katerimi blatio narodnjaški agitatorji našo stranko, kajti tako hočejo samo škodovati pravični stvari delavstva. Ako želite v resnici, da bodo zavarovane vaše delavske in narodne koristi, tedaj glasujte kompaktno za kandidate socialne demokracije, kajti le ti imajo v resnici srce in voljo, pomagati tistim revnim slojem, katerim pripadajo, za katere in s katerimi delajo, trpijo in uživajo. Dan 14. maja mora biti dan zmage pravice, zmage življenja. Na delo tedaj!

Viharno zborovanje avstr. železniških uradnikov. Na zadnjem občnem zboru društva avstr. železniških uradnikov, ki se je vršil minulo nedeljo ob veliki udeležbi posameznih krajevnih skupin, se je razpravljalo o vprašanju, da li se priklopi ta uradniška organizacija, ki šteje 7000 članov drugim železničarskim organizacijam. — Podpredsednik Bastendorf je dejal, da privatna železniška podjetja mnogo slabše ravna s svojimi uslužbenci, kakor drž. železnice, vsled česar vlada med uslužbenci nepopisno ogorčenje. Če se priv. železnice uprave pravočasno ne podajo, je konflikt neizogiben. Uradniško društvo mora že sedaj misliti na najresnejši boj, zato se mora spojiti z ostalimi železničarskimi organizacijami. Večnega prosjačenja, beračenja in peticioniranja je uradništvo sito do grla. Viharno odobravanje je sledilo tem besedam. — Adjunkt Basten je bil na to predlagan predsednikom društva, čemur je nasprotovala struja, ki je proti združitvi z železniškimi uslužbenci. Predlagala je za predsedstvo penzioniranega adjunkta Fischerja, češ, da je ta kandidatura v očigled bojem, katerim se bliža uradniško društvo, oportunejša. Ta motivacija, ki je izraz nedostojne bojazljivosti, je izzvala splošno ogorčenje, ki je končno udušilo opozicijo. Pri volitvah je prejel Bastendorf 244 od 351 glasov. — Občni zbor je sklenil ustanoviti v okvirju društvenega vodstva akcijski komité, kateremu bo pripadala inicijativa v vseh, uradniške interese zadevajajočih socialnih in gospodarskih vprašanjih.

Ljubljanski volilci!

Pridite
v nedeljo, dne 12. maja
ob pol 10. uri dopoldne

na
Volilni shod
ki bode
na vrtu „Narodnega Doma“.

DNEVNI RED:
Državnozborske volitve.

Udeležite se tega shoda polnostevilno!
Okrajni volilni odbor
jugoslovanske socialno-dem. stranke.

Socialni pregled.

Regulacija službenih prejemkov železniških uslužbencev. Železniško ministrstvo je izdalo odlok v katerem zvišuje uslužbencem od X. do VIII. razreda stanovanjščino za 20 %, onim od VII. do V.

razreda za 15%, in sicer počeni s 1. aprilom. Dalje prejmejo volonterji in aspirantje za l. 1907 enkratni znesek 120 kron; oni uslužbenci nižjih štirih razredov, katerih priboljšek pri stanovanjskosti ne znese 120 kron, vsoto, ki manjka do 120 kron. — Odlok zvišuje tudi prov. uradnikom in slugam začetno in končno plačo in krajša obroke za njih avtomatično službeno napredovanje.

Strokovna organizacija gostilničarskih in kavarnarskih uslužbencev na Kranjskem. Bedni položaj je prisilil tudi gostilničarske in kavarnarske uslužbence, da si osnujejo strokovno organizacijo, kot najkrajšo in najzanesljivejšo pot v dosego svojih zahtev. Predložiti nameravajo gospodarjem tekom tega meseca nekaj najnujnejših zahtev. Predvsem za zvišanje plače, ki znaša 30, oz. 24 kron, dočim imajo uslužbenci te stroke v Trstu mesečnih 50 kron; dalje, nekaj zahtev glede hrane, ki je nedostatna in glede stanovanj, ki bijejo v obraz najpreprostejšim higijenskim predpisom. Pričakujemo, da bodo gospodarji pokazali toliko socialnega duha in ugodili tem opravičenim in nujnim zahtevam uslužbencev.

Shodi.

Napovedani so:

Velik volilni tabor

je v nedeljo, 12. majnika ob 2. popoldne.

v Trbovljah

na vrtu gosp. Božiča.

Povabljeni so vsi kandidati laško-sevnisko-brezkega volilnega okraja.

Pridite vsi!

Trboveljsko delavstvo.

*

Sv. Križ, v nedeljo, dne 12. t. m., ob 1. uri popoldne v gostilni Maganja.

Sv. M. M. spod., v nedeljo, 12. t. m., ob 4. uri popoldne v gostilni Bacco.

Rojan, v nedeljo, dne 12. t. m., ob 2¹/₂ uri popoldan v gostilni «pri dveh kronah».

V Trziču, dne 12. majnika ob treh popoldne v gostilni «Pelarju». Govori državnozborski kandidat dr. Anton Dermota.

Hotedersica, 11. maja ob 7. zvečer.

Idrija, nedeljo 12. maja, veliki tabor.

Grahovo, 13. maja ob 7. zvečer.

Sovodnje. V nedeljo, 12. maja, ob 3. uri popoldne volilni shod. Govori sodr. Ropas.

Hrastnik. V nedeljo, 12. majnika ob 9. uri dopoldne volilni shod v gostilni gospoda Birtiča. Poročevalec sodrug Čobal.

Loka pri Zidanem mostu. Za nedeljo, 5. maja, sta sklicali Mosconova in Rošova stranka shode na Loku. Tudi mi smo nameravali ta dan napraviti zborovanje, a ko so naši ljudje slišali, da sta Moscon in Roš tukaj, so izrazili željo, naj gremo tja. To se je zgodilo. Baron Moscon ni mogel povedati ničesar, ker govori tako slovensko, da se bogu usmili. Razumeti se je dalo le toliko, da bo prosil za nas in k temu bo tudi bog pomagal. Ljudje so pa odmigavali in so govorili, da bi bil ta gospod bolj potreben hiralnice, kakor pa državnega zbora. Gosp. Roš je mirno poslušal pod oknom. Sodr. Čobal se je pa oglasil za besedo in je žel veliko odobravanje. Glasovalo se ni o kandidaturi, ker so bili Moskonovci prepričani, da bi se odklonilo to kandidato. Potem smo šli pogledat h gospodu Rošu na shod. Povedal je tisto, kar se je naučil na pamet in kar lajna na vseh shodih. Za njim je popravljval dr. Karlovšek. Ne eden, ne drugi ni naredil vtiska. Potem je govoril sodr. Čobal. Posvetil je klerikalcem. Liberalcem je povedal, da so socialni demokratje vedno dostojni v volilnem boju in ne napadajo osebno; ako ima liberalna stranka še kaj dostojnosti, bode preklcala laži, ki jih ima v svojem oklicu. Govoril je še nekaj visokošolec Kramer. Potem je Čobal vprašal Roša, naj vendar pove, kaj dela v deželnem zboru. Roš je povedal, da so dobili slovensko kmetijsko šolo, pa tudi to le s pomočjo soc. demokratov Resla in Schacherla. O kandidaturi se tudi tukaj ni glasovalo, po dvanajseti pa zašumelo: 14. maja volimo rdeče! Živio Čobal! — Dr. Benkovič je tega dne strašil po Zidanem mostu.

Lokva na Krasu. Po shodu v Sežani se je vršil tukaj ob 8. uri zvečer v prostorih sodruga Moderca št. 88 volilni shod, katerega se je udeležilo kakih 150—200 oseb. To je bil prvi shod, ki se je kdaj vršil pri nas, in za to gre čast samo socialni demokraciji. Vsi govore o delu za narod, toda vsaka stranka se je dosedaj le malo oz. nič brigala, da bi pojasnila tukajšnjim prebivalcem razna vprašanja. Bilo je vsled tega veliko zanimanje po celi vasi in zunaj dvorane je bila gruča domačih žensk in malih radovednežev. Kakor v Sežani, tako je govoril sodr. Regent tudi tukaj. Za njimi je govoril sodr. Kermolj. Na to sta se oglasila neki učitelj iz Sežane in neki tuk. trgovec, ki sta uprav po tržaskem receptu pričela blati soci. dem., češ, da je pojedla že ne vemo več koliko denarja delavcu ter sta delala agitacijo za najnovejšega kandidata popolnoma obrabljene sloge, po domače Gregorina. Sploh je bil namen teh dveh gospodov, sčuvati navzoče proti socialističnim

govornikoma. V par besedah mu je odgovoril sodr. Regent, ki pa vsled pozne ure ni hotel nadaljevati, pač pa je obljubil, da pride v kratkem pokazati kako zna delati soc. dem. v prid ljudstva. Ko je predsednik shod zaključil, so navzoči delavci se izrekli vsi za našega kandidata Kermolja, dočim je nekdo kazal pesti proti sodr. Regentu in Kermolju, češ, Vi ste proti kanonom, toda zahvaliti se imate tem, da bosta danes mirno spala. No, onadva pa nista samo mirno spala, pač pa sta tudi šla po vasi in se pozneje pogovarjala v družbi domačih delavcev in kmetov, katerim ne diši pre-dobro brezpomembna sloga.

Dutovlje na Krasu. V nedeljo, dne 5. t. m., je priredila soc. demokracija tudi tu svoj volilni shod od 5. uri popoldne v gostilni Katarine Batič, katerega se je udeležilo kakih 100 oseb. Govoril je sodr. Kermolj, ki se je obenem predstavil kot naš kandidat. Tudi je bila njegova kandidatura skoraj soglasno sprejeta. Vsa znamenja kažejo, da niti naša vas ne zaostane v tem oziru za drugimi.

Umetnost in književnost.

Etbin Kristan: Ljubislava. Petdejska drama v stihih. Izšla je v založbi L. Schwentnerja v Ljubljani. Cena broširane knjige 2 K, elegantno vezane 3 K 20 v., po pošti 20 v. več. Oceno pričobimo.

Česa je volilcu treba?

1. Legitimacije in glasovnice.

Brez legitimacije ne bo nihče pripuščten k volitvi. Vsak volilec se mora pobrigati, da prejme legitimacijo, in če to neizgleda, duplikat. Glasovnice se bodo sicer dobivale tudi na dan volitev, vendar je boljše z nje izpolnitvijo ne odlašati na zadnji dan.

2. Izpolnitev glasovnice.

Na glasovnico treba razločno napisati priimek in ime kandidata, njegov stan in bivališče, kakor je razvidno iz raznih socialno-demokratskih letakov. N. pr. za Ljubljano: **Etbin Kristan, pisatelj v Ljubljani**.

3. Ne zamenjati kandidatov.

Napisati treba na glasovnico socialno-demokratskega kandidata za dotični volilni okraj. Gledati je na to, da se pomotoma ne napiše kandidata nasprotnih nam strank ali pa socialno-demokratskega kandidata, ki kandidira v drugem volilnem okraju. Oboje nas pripravi ob glas.

4. Imenovanje zaupnikov!

Tekom tega tedna treba naznaniti okrajnemu glavarstvu za vsak volilni kraj dva do štiri zaupnike, ki imajo prost dostop v volilni lokal in ki smejo prisostvovati tudi skrutiniju. Zaupniki morajo imeti volilno pravico v dotičnem kraju volilnega okraja. Odklonitev imenovanih zaupnikov od strani okr. glavarstva je nedopustna.

5. Imenovanje članov volilne komisije.

Polovico komisijskih članov imenuje občina, polovica okr. glavarstvo. Slednje se mora ozirati pri imenovanju na vse v poštev prihajajoče stranke, zato treba, če se še ni zgodilo, okr. glavarstvu nemudoma predlagati za vsak kraj komisijske člane naše stranke, ki morajo imeti volilno pravico v dotičnem kraju.

6. Volilna svoboda.

Kdor grozi s škodo na imetju, na dohodkih i. t. d. z namenom, da bi se volilec vzdrljal volitev ali glasoval za kakega določnega kandidata, se kaznuje s strogim zaporom do enega leta. Tako n. pr. je treba podjetnika ali delovodjo, ki bi grozil delavcu z odpustom, če voli socialno-demokratsko, takoj naznaniti državnemu pravdnistvu ali pa nam, in naj so grožnje še tako previdno izražene. Nepremišljenih ovadb seveda ni priporočati.

7. Jemanje legitimacij.

Kdor bi volilcu vzel legitimacijo ali legitimacije, ki jo prejme za drugo osebo, pravočasno ne izročil, se kaznuje. Vsak tak slučaj treba naznaniti drž. pravdnistvu.

8. Izpolnjevanje glasovnic po tujih agitatorjih.

Nihče ni opravičen tuje glasovnice samovoljno, to se pravi proti volji upravičenca, ali brez njegove vednosti in izrečnega privoljenja izpolniti. Kdor ravna nasprotno, se kaznuje z zaporom do 3 mesecev. Vsak slučaj treba drž. pravdnistvu takoj naznaniti.

Volilci!

„Slovenski Narod“ trdi v snočnji številki, da je sklenjen med socialnimi demokrati, klerikalci in Nemci kompromis za ožjo volitev, češ, da pojdejo vsi voliti Kregarja, in trdi, da so se tako dogovorili dr. Adler, dr. Šušteršič in Schwegel.

Ta vest je zlagana v volilne namene. O postopanju jugoslovanske socialno-demokratske stranke pri volitvah odloča edino izvrševalni odbor v Ljubljani, ki ni sklenil z nikomur kompromisa. Dr. Adler nas s svoje strani pooblašča na izjavo, da je vest glede njega zlagana.

„Slovenski Narod“ razširja take lažnjive vesti z očitnim namenom, da bi zbegal volilce. Odgovorite na to perfidno početje s tem, da glasujete složno za socialno-demokratskega kandidata in zagotovite soc. - demokratsko zmago resnice nad lažjo in nasilstvom.

Po zaključku lista.

Dunaj, 11. majnika. Snočnja „Narodova“ vest o kompromisu nesramno zlagana. Ne posegam v avtonomijo jugoslovanske stranke. Nisem z nikomur sklepal kompromisa.

Dr. Adler.

Volilnih upravičencev v Ljubljani je 6898, torej za 38 manj kot jih je bilo vpisanih v prvotnem imeniku. Nanovo vpisanih 361, 399 pa se jih je zbrisalo na podlagi vloženih reklamacij.

Klerikalci razpošiljajo sledeča vabila: Cenjeni gospod zaupnik! Vabimo vas na zaupni sestanek v nedeljo, dne 12. maja dopoldne v Rokodelski dom. Pričetek točno ob 10. uri. Prinesite seboj glasovnico. Neobhodno potrebno je, da se udeležite tega sestanka. Vabilo velja le za vas samega! Ivan Kregar, dr. Pegan, Al. Kocmur. — Sodrugi nimajo kaj iskati na temu sestanku. Podpisani Kocmur ni naš Kocmur.

Liberalni razgrajachi nadaljujejo svoje surovosti. Po snočnjem Hribarjevem shodu v Vodmatu je neki Buta udaril železničarja Gruma tako, da je bil hipoma krvav in je padel na tla. Obč. svetnik Turk in mesar Černe sta napadla sodruga Poglaja in ga udarila po glavi. Treba je bilo žandarmerije. Policija ni hotela takoj posredovati! Taka je magistratska taktika!

Nič ni res, kar ugovarjajo socialni demokratje Hribarju. Hribar je vzoren župan, vzoren Slovenec, vzoren Slovan, vse drugo je postransko. In zaradi te njegove vzornosti naj ga voli višji in nižji, delavec in kapitalist: saj bo to tudi vzoren poslanec, ki bo zastopal koristi vseh slojev tako, da bo koza cela in volk sit. Če to ni čarovnik, pa počemo nič! — Mi pa, ki na čarovnije že davno ne verjamemo, pravimo: radi bi vedeli, kako bi zastopal Hribar interese delavca in kapitalista z isto odločnostjo, kadar pride na vrsto vprašanje o zakonu glede osemurnega dela, glede omejitve nočnega dela, dela otrok, žensk in glede starostnega zavarovanja delavcev. To bi radi vedeli, kajti silno smo nezaupni proti Hribarju, ko vemo, kako je izdal interese privatnih uslužbencev.

Mi namreč, gospodje liberalci, pokladamo glavno važnost na socialne reforme, — te so pred vsem nujne — vse drugo je nam postransko in lahko še nekoliko počaka. Ne zgrajajte se radi tega nad nami vi, ki ste vsak dan belega kruha pijani!

Trst. (I z j a v a.) Današnja «Edinost» objavlja poročilo o volilnem shodu, ki je bil zadnje nedeljo v gostilni «Mirabello». Lažnjivo se dotika mojega govora in mi podtika, da sem obsopal slovensko narodno stranko s «farabuti» in «figure porche». «Edinost» laže in nesramno obrekuje. Še na nobenem shodu nisem rabil teh izrazov, pa tudi v «Mirabellu» ne. Na tem shodu sem pač ostro kritiziral italijansko liberalno stranko, ker rabi v svoji agitaciji nesramna sredstva terorizma in korupcije, pobira volilcem glasovnice, jim jih trga iz rok in plačuje že danes po 30 K zanje. Ako se čutijo gospodje narodnjaki s temi izvajanja užaljene, bi pač moral misliti, da rabijo sami podobna sredstva. Nisem tega trdil. A če je tako, naj veljajo moje besede tudi zanje. Josip Petajan.

Za šalo. «Edinost» je pisala, da so sklenili narodnjaški delavci ustaviti dne 14. maja stavko, ker jih hoče neka stranka terorizovati. Temu pripomnimo, da so politično stavko za 14. maj sklenile strokovne organizacije, in da se je temu sklepu upiralo tisto pičlo število neorganiziranih, ki se «Edinost» trga zanje. Terorizirala pa strokovna organizacija ni nikogar in tudi ni zahtevala da se mora delo za ta dan za vsako ceno opustiti. Če «Edinost» sedaj zabrača, je to le dokaz, da je popolnoma nepoučena ali pa polna neprostoVOLjnega humorja, ali pa oboje.

„Rdeči Prapor“ izvod po 10 v se dobiva v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta; Franzot, drž. kolodvor, Spod. Šiška; Kušer, Sv. Petra cesta; Pichler, Kongresni trg št. 3; Svatek, Glavni trg; Šesark, Selenburgove ulice; Velkavrh, Sv. Jakoba trg; Kleinstein, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske ulice, številka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Židovske ulice 1. — **Kranj:** Karol Florian, knjigarna. — **Jesenice:** Jakob Mesar št. 101. — **Tret:** Lavrenčič, Piazza Caserma. — **Tret Rojano:** Močnik, tobakarna. — **Gorica:** Krehelj Peter, Kapueinske ulice št. 1. Schwarz, Šolske ulice. — **Reka:** Ricardo Camera, Corso 16.

Glavno ravnateljstvo „PRAHE“

najstarejše češke vzajemne zavarovalnice za življenje in rente usoja se častitemu p. n. občinstvu uljudno naznanjati, da je otvorilo za

Kranjsko, Štajersko, Koroško Goriško, Istro in Dalmacijo.

generalni zastop v Ljubljani

ter poverilo vodstvo večletnemu zavarovalnemu uradniku, gospodu

Josipu Florjančiču.

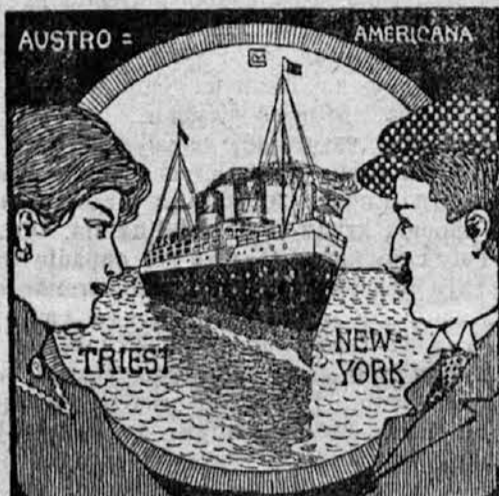
P. n. občinstvo se uljudno naproša, da se izvoli v vseh slučajih življenjskega zavarovanja obracati neposredno na omenjeni

generalni zastop

ki bode rade volje dajal vsa pojasnila.

Glavno ravnateljstvo zavarovalnice

„Praha“ v Pragi.

Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in
zanestljivo potovati naj se obrnejo
Simona Sinetelka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kuhovrstna Pojasnila dajo se brezplačno.

Vsaka posarredba in popustek je kazalivo.
Edino pravi je
Thierryev balzam
le z zeleno znamko nune. — 12 malih
ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 ve-
lika specialna steklenica s patentnim
zaklepom 5 K.

4 52—36
Thierryevo centifolijno mazilo

proti vsem, še tako starim ranam,
vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka
K 3-60. Razposilja se le proti po-
vzetju ali za poslani denar.

Te dve domači zdravili sta po-
vsod znani in še od nekdanj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi p. Rogaški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih
pisem zastoj in franko.

Sodrug! Dne 14. maja vsi na volišče.

!!NAZNANILO!!

P. n. slav. občinstvu uljudno naznanjam, da se moja (popreje FR. IGLIČ v Ljubljani)

Akcidenčna tiskarna

ne nahaja na Glavnem trgu št. 11, temveč

v Židovskih ulicah št. 4 v Ljubljani.

Kdor želi torej poceni tiskovine, naj jih naroča direktno iz prve roke, in sicer pri

L. PEVALEKU (popreje Fr. Iglíč)

Akcidenčna tiskarna in trgovina s papirjem

LJUBLJANA, Židovske ulice 4.

3-3

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do naj-
moderneje oblike. Ker je bogato založena z modernimi črkami in okraski ter
opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja
dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje,
cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake,
opomine, vabila, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadružne
knjižice, poročna naznanila, vizitke, vtopnice, zavilke, dopisnice, jedilne liste,
vignete i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno.
V isti založbi je izšla tudi času primerna knjižica v drugi, pomnoženi izdaji

Novi državnozbornski volilni red.

Naznanilo in priporočilo.

Podpisana si usojam naznaniti slavnemu občinstvu, osobito pa n. gg. že-
lezničarjem in delavstvu sploh, da sem prevzela občeznano

gostilno „pri Anžoku“ v Spodnji Šiški št. 9

in se priporočam za mnogobrojen posel. Točijo se različna vina in pivo. Gorka in
mrzla jedila ob vsakem času. Postrežba točna. Cene nizke.

Vabim vse dosedanje, kakor tudi nove goste, ker bodo točno in kar najbolje
postreženi.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Ivanka Egger, gostilničarka.

Vsako nedeljo in praznik popoldne v salonu ples.

P. n. društvom je na razpolago prostoren salon, primeren za zabave,
veselice, shode i. dr., kakor tudi več stranskih sob za manjša sestanke, seje i. t. d.

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12

Ustanovljeno leta 1855. Številka telefona 210.